ਸੰਪੂਰਨਾ ਬਿਹੂਰਾ
ਬਨਾਮ
ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ & ਹੋਰ
(ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 473 ਦਾ 2005)
ਫਰਵਰੀ 09, 2018
[ਮਦਨ ਬੀ. ਲੋਕੁਰ ਅਤੇ ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਜਨਹਿਤ ਯਾਚਿਕਾ: ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਨਾ-ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਧੀਮਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ-ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਐਕਟ 2000 ਅਤੇ 2015 – ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਐਕਟ 2000 ਦੇ ਵਿਵਿਧ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਕਲਿਆਣ ਕਮੇਟੀਆਂ, ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡਾਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਪੁਲਿਸ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਘਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ – ਆਰਟ. 32 ਅਧੀਨ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਮਹਾਨਿਰੀਕਸ਼ਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧੀਕਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਐਕਟ 2000 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਮੂਲਭੂਤ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ – ਫੈਸਲਾ: ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ; ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਚਿਤ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ – ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਮਿੱਤਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਗਵਾਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾਂ – ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ (ਕੇਅਰ ਅਤੇ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2000 – ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ (ਕੇਅਰ ਅਤੇ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 – ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ – ਆਰਟ. 32.

ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਂਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ:
ਫੈਸਲਾ: 1. ਸੁਝਾਅ ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ:

(i) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ a) ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 2005 ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਐਨਸੀਪੀਸੀਆਰ (ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ) ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਐਸਸੀਪੀਸੀਆਰ (ਰਾਜ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ) ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੈਰਾ 56

(b) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਸਬੰਧੀ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਗੇ, ਹਰ ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ। ਰਾਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਨੀਤੀ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨਗੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬੱਚੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਦੇ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਣ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਬੱਚੇ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਵਿੱਚ ਹਨ ਪਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਦੇ ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਦੇ ਕਾਰਜ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਰਾਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 57, 58]

(c) ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਦੋਵੇਂ ਕੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਵਿਧ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਕੁਝ ਅਸਾਮੀਆਂ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਭਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਗਈਆਂ। ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਦੀ ਅਸਾਮੀ ਵੀ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਖਾਲੀ ਪਈ

ਰਹੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ, ਅਖੀਰਕਾਰ ਇਹ ਅਸਾਮੀ ਭਰੀ ਨਾ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਚਿਤ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਭਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂਕਾਰੀ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਜਾਏਗੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਭਲਾਈ ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂਕਾਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਅਤੇ ਅਧੂਰੀ ਰਹਿ ਜਾਏਗੀ। [ਪੈਰਾ 59]

(d) ਉਮੀਦ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਲੋਕ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਅਤੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 60] [97E-F]

(ii) ਰਾਜ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਕਾਈ

(a) ਰਾਜ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਕਾਈ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਰੇ ਹਿੱਤਧਾਰਕ, ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਐਨਜੀਓ ਸਮੇਤ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ, ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਵਾਹ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ। ਰਾਜ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਕਾਈ ਦੇ ਕਾਰਜ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਫਰੇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੁਵੇਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ (ਕੇਅਰ ਅਤੇ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਮਾਡਲ ਨਿਯਮਾਂ, 2016 ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 84 ਅਤੇ ਨਿਯਮ 85 ਵਿੱਚ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕਾਰਜ ਵਿਵਿਧ, ਵਿਸਥਾਰਤ ਹਨ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨਾਲ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਗੇਅਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।[ਪੈਰਾ 61, 62] 1972-ਏ-ਸੀ]

(b) ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਇੱਕ ਰਾਜ-ਪੱਧਰੀ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਪੱਧਰੀ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਕਾਈ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 106 ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਕਾਈ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬੱਧ ਹਨ ਕਿ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਸਬੰਧੀ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਹ ਦੋ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਐਨਜੀਓਜ਼ ਨਾਲ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਸਥਾਰਤ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਨਿਰਵਾਹ ਲਈ ਸਮਨਵਯ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਐਨਜੀਓਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਨਾਗਰਿਕ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਇੱਕ ਤਰੱਕੀਸ਼ੀਲ ਕਦਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੋ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਦੋ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਨਿਰਵਾਹ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੁਣ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। ਅਫਸੋਸ ਨਾਲ, ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂ ਕਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਕਾਈ ਤਾਂ ਬਣਾਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਈ। ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਪਚਾਰਾਤਮਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ।[ਪੈਰਾਸ 63-65]

(iii) ਜੁਵੇਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡਜ਼ ਅਤੇ ਬਾਲ ਕਲਿਆਣ ਕਮੇਟੀਆਂ

(a) ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਜੇਜੇਬੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਜੇਬੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਜੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਮਾਡਲ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 88 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ 87 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਕਾਰਜ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣਾ ਅਨੁਭਵ - ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ - ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨ ਮੁੱਖ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਇੱਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰਾ ਮੁੱਖ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਅਰਥਪੂਰਣ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਭਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾਸ

67, 68]

(b) ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਡਲ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 89 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਫਸੋਸ ਨਾਲ, ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੀ ਅਵਧੀ ਅਤੇ ਕੁਰਿਕੁਲਮ ਅਤੇ ਕੋਰਸ ਅਜੇ ਤੱਕ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਸਥਾਈ ਅਤੇ ਅਣਗੌਲਿਆ ਹੈ। ਅਰਥਪੂਰਣ ਅਤੇ ਅਸਰਦਾਰ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ (ਅਤੇ ਰਿਫ੍ਰੈਸ਼ਰ ਕੋਰਸਾਂ) ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ. ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਮੁੜ ਮਿਲਾਪ ਉੱਤੇ ਅਤਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਸਰ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਉੱਤੇ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਬਲਕਿ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ.ਜ਼ ਦੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ, ਕੇਸ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਅਤੇ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ. ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਬਾਲਗ ਲਈ ਬਾਲ ਮਿੱਤਰ ਮਾਹੌਲ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵੀ। [ਪੈਰਾ 69]

(c) ਜੇ ਵਿਚਾਰਾਧੀਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ. ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਜੋ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਾਧੀਨ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਜਿੱਥੇ ਵਿਚਾਰਾਧੀਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ. ਹੋਣ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 71]

(d) ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ. ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਰਾਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਉਂਦੀ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਵਿਚਾਰਾਧੀਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਸਟਾਫ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ. ਕੋਲ ਕਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਜ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ., ਨਿਰੀਖਣ ਘਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਪੁਲਿਸ, ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਬਾਲਗ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਸਰਦਾਰ ਸਮਨਵਯ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਫਰਜ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹਨ ਜੇ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ. ਕਾਰਗਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਾਰਜ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਧਾਰਣ ਬਿਆਨ ਕਿ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ. ਕੋਲ ਪਰਯਾਪਤ ਸਟਾਫ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਸਹੀ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ. ਅੱਗੇ ਵਿਚਾਰਾਧੀਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਨਾ ਇੱਥੇ ਨਾ ਉੱਥੇ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 72]

(c) ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਲਈ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਆਏ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਹ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਰਯਾਪਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ, ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਆਏ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ, ਨਾਲਸਾ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮੈਨੂਅਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਆਏ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਬਲਕਿ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਵੀ ਬਹੁਤ ਉਪਯੋਗੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਗੇ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਆਏ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਬਾਲਗ ਦਾ ਪੁਨਰਵਾਸ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 73]

(f) ਮਾਡਲ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 64 ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਆਏ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਪਰਯਾਪਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਅਤੇ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ. ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਸੁਣਵਾਈ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਆਏ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦੇਖਭਾਲ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਰਿਹਾਈ ਪਿੱਛੋਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਿਰਦਾਰ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 75]

(g) ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪਰਯਾਪਤ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ, ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ

ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਾਲਸਾ ਨੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਮਾਡਿਊਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਗੇ ਕਿ ਨਾਲਸਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਲਾਈਨਾਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤਕਨੀਕਾਂ, ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਵਿਧੀ, ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਕੋਰਸ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਇਹੀ ਨਤੀਜੇ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਜ਼ ਉੱਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹਨ।

(iv) ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਵਰਤੋਂ

(a) ਜੇ.ਜੇ.ਬੀਜ਼ ਅਤੇ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਦੁੱਖਦਾਇਕ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀਜ਼ ਅਤੇ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀਜ਼ ਕੋਲ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਅਤੇ ਪੇਰਿਫੇਰਲਜ਼ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਘਾਟ ਹੈ। ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀਜ਼ ਅਤੇ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਾਰਜਕੁਸ਼ਲਤਾ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ, ਪਰ ਗੁੰਮ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਟਰੈਕਿੰਗ, ਖਤਰਨਾਕ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਬਚਾਈ, ਤਸਕਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੱਚੇ, ਚਾਈਲਡ ਕੇਅਰ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ, ਬਾਲ ਯੌਨ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਅੱਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਉਪਲਬਧ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਨਾ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਰਾਹੀਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਸਥਿਤੀ ਇੱਕ ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗੀ। ਡਾਟਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮੈਗਨੀਟਿਊਡ ਦਾ, ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਹੀਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਅਤੇ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(b) ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਅਤੇ ਪੇਰਿਫੇਰਲਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀਜ਼ ਅਤੇ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਜਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਵੇਗੀ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀਜ਼ ਅਤੇ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀਜ਼ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੌਫਟਵੇਅਰ ਅਤੇ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਅਤੇ ਏ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਕਾਫੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਵੀਨਤਾਪੂਰਣ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸਿੰਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉ ਵਿੱਚ ਆਏ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

(B) ਐਮ. ਡਬਲਯੂ. ਸੀ. ਡੀ. ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਨਲਾਈਨ ਕੇਂਦਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਾਹਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸ਼ਲਾਘਾ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕਾਫੀ ਅਸਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਅੱਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਰਹੇਗੀ ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਮਹੀਨੇ ਲੰਘਦੇ ਜਾਣਗੇ। ਦੁਰਭਾਗਿਆਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅੱਪਡੇਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਸਰਗਰਮ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅੱਪਡੇਟ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੁਸ਼ਲ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਿਮਾਹੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਯਕੀਨਨ ਇਹ ਇੱਕ ਔਖਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

(D) ਆਈ. ਈ, ਐਫ.]

(A) ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਸਰਦਾਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਿੱਤਧਾਰਕ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਹੈ। ਧਾਰਾ 107 ਹਰੇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਾਲ ਕਲਿਆਣ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁਲਿਸ ਇਕਾਈ

ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਐਸ.ਜੇ.ਪੀ.ਯੂ. ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬਾਲ ਕਲਿਆਣ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੋਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹੋਵੇ। ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ.ਓ.ਜ਼ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਸ.ਜੇ.ਪੀ.ਯੂ.ਜ਼ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਦੁਰਭਾਗਿਆਪੂਰਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਛਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਡਲ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 86 ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ.ਓ.ਜ਼ ਅਤੇ ਐਸ.ਜੇ.ਪੀ.ਯੂ.ਜ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਅਸਰਦਾਰ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦਾ ਸਿਸਟਮ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਕੇ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਚੂੰਕਿ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ.ਓ.ਜ਼ ਅਤੇ ਐਸ.ਜੇ.ਪੀ.ਯੂ.ਜ਼ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਪਛਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਉੱਚ ਸਮਾਂ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਿਊਰੋ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੁਲਿਸ ਅਕਾਦਮੀ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਅਕਾਦਮੀਆਂ ਦੇ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ.ਓ.ਜ਼ ਅਤੇ ਐਸ.ਜੇ.ਪੀ.ਯੂ.ਜ਼ ਦੇ ਕਾਰਜ, ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਣ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਨਾਲਸਾ ਨੇ ਹਰੇਕ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਨਾਬਾਲਗ/ਬਾਲ ਕਲਿਆਣ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁਲਿਸ ਇਕਾਈ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੀਆਂ ਗਾਈਡਲਾਈਨਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਿਊਰੋ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਕਾਦਮੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 82, 83]

(b) ਪੁਲਿਸ ਸਬੰਧੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਘੁੰਮਾਉ ਨੀਤੀ ਕਾਰਨ, ਅਕਸਰ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕੋਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਦੌਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਦੂਜੇ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉੱਠਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹਰ ਰਾਜ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਅਕਾਦਮੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਨਿਯਮਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਸਿਰਫੁਰਤੀ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਰੇਲਵੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਡਾਟਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਤੁਰੰਤਤਾ ਨਾਲ ਵੇਖਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ (ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ) ਵਿੱਚ ਭੱਜੇ ਹੋਏ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕੂੜਾ ਚੁਣਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਘੱਟ ਕਾਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਾਕੀ, ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਵਰਤੋਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉਣ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 86]

(vi) ਬਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ

(a) ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਖੰਡਰ ਹੋਈਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਲਈ ਵੀ ਮੁਫੀਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਕੋਈ ਚੈਰਿਟੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ - ਉਹ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਹਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਬਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਢਾਂਚਾਗਤ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਸਟਾਫਿੰਗ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਆਕਲਣ ਕਰਨ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਚੂੰਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬੱਚੇ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਸਮਾਜ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਤੀ ਅਤੇ ਆਰਾਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਾਨਕਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇ। ਮਾਡਲ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰੀ ਬਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਹਨ।

(b) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵਾਧੂ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ-ਸੰਭਾਲ (ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ) ਅਤੇ ਪਰਯਾਪਤ ਪੋਸ਼ਣ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਵੱਡੇ ਖੇਤਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2005 ਅਤੇ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਸਾਧਾਰਣ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ,

ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂਕਰਨ ਲਈ ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਮੈਂਡੇਮਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਧਿਤ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੰਸਦ ਦੇ ਮੈਂਡੇਟ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੇਵਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ।

(c) ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਨੇ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਐਨ.ਜੀ.ਓ.ਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਨ। ਕੁਝ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਸਟੈਚਿਊਟ ਬੁੱਕਸ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਅਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਨਿਯੂਨਤਮ ਦੇਖਭਾਲ ਦੇ ਮਾਨਕ ਬਣਾਏ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅੱਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ ਤਸਕਰੀ ਅਤੇ ਬਾਲ ਯੌਨ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਉੱਠਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨਿਰਾਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਦੁਆਰਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

(d) ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਮਰ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ ਉਥੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਯੌਨ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੋਕੇਸ਼ਨਲ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਯਾਪਤ ਸਟਾਫ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾ ਸਕਣ। ਇਹ ਵੀ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀਜ਼ ਅਤੇ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀਜ਼ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਲੰਬੀ ਦੂਰੀਆਂ ਤੈਅ ਨਾ ਕਰਨੀਆਂ ਪਵੇਂ। ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸੁਝਾਅ ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨਪੂਰਵਕ ਨਿਭਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(e)ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਂਚਣ ਲਈ ਅਣਸੂਚਿਤ ਦੌਰੇ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚਾਹੀਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲਸਾ ਨੂੰ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, 2006 ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾਂ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਲਈ ਵਿਜ਼ਟਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ 2013 ਅਤੇ 2015 ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾਂ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾਲਸਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 92]

(vii) ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਫੰਡ

(a) ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਫੰਡ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖਦਾਇਕ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਫੰਡ ਸਥਾਪਿਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਦਕਿ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਰਕਮ ਨਾਲ ਫੰਡ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘੱਟ ਰਕਮ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਰਕਾਰੀ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ।

(viii) ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਆਕਲਨ

(a) ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਕਿਸਮ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਆਡਿਟ ਹਰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਯਕੀਨਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਬਿਹਤਰ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਅਸਰਦਾਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ 15 ਜਾਂ 16 ਸਾਲ ਦੀ ਉਡੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਜਦੋਂ 2000 ਦਾ ਐਕਟ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਨਮੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬੱਚੇ ਹੁਣ ਬਾਲਿਗ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨੇ 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗਲਤੀ, ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ, ਨਹੀਂ ਦੁਹਰਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ। [ਪੈਰਾ 94]

ਸੀ. ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ:

ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨੈਜਵਾਨ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਬਲ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

(i) ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਅਹੁਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਭਰੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਰਯਾਪਤ ਸਟਾਫ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਅਰਥਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਣ।

(ii) ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼, ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਜਤਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ। ਇਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸਕ੍ਰਿਆ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਹਨ।

(iii) ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਕਾਈਆਂ ਕੋਲ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਅਤੇ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਹੋਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੋਸ਼ਣ, ਸਿੱਖਿਆ, ਮੈਡੀਕਲ ਲਾਭ, ਹੁਨਰ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਆਮ ਜੀਵਨ ਸਥਿਤੀਆਂ। ਇਹ ਦੋ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਨ.ਜੀ.ਓ.ਜ਼ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(iv) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ.ਜ਼ ਅਤੇ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਅਹੁਦੇ ਜਲਦੀ ਭਰੇ ਜਾਣ ਅਤੇ (v) ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ.ਜ਼ ਅਤੇ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੈਠਕਾਂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਪੜਤਾਲਾਂ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਲੰਬਿਤ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਾਰੇ ਨੈਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

(vi) ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਨੂੰ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵਿਧ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਮੇਂ ਬੱਧ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਐਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਪਚਾਰਾਤਮਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

(vii) ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਨੂੰ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਿਐਨ

ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉ ਵਿੱਚ ਆਏ ਨੌਜਵਾਨ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁੜ-ਮਿਲਾਪ ਲਈ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫ਼ਸਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਡਲ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਣ, ਵਿੱਚ ਧਾਰਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(viii) ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਡਾਟਾ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਲਕਿ ਐਕਟ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੁੰਮ ਬੱਚਿਆਂ, ਤਸਕਰੀ ਹੋਏ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਡਾਟਾਬੇਸ ਅਤੇ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਆਦਿ ਲਈ ਵੀ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਰਚਨਾਤਮਕ ਵਰਤੋਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(ix) ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੌਜਵਾਨ ਪੁਲਿਸ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਲ ਕਲਿਆਣ ਪੁਲਿਸ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕੇਵਲ ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਛਾਣਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਉਪਲਬਧ ਮਾਹਿਰਤਾ ਤੋਂ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੁਲਿਸ ਅਕਾਦਮੀ ਹੋਵੇ (x) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੁਲਿਸ ਅਕਾਦਮੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਅਕਾਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਇਕਾਂਤ ਜਾਂ ਛਿੱਟਪੁੱਟ ਘਟਨਾ ਵਜੋਂ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(xi) ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਸੰਸਥਾਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚੇ ਇੱਜਤਦਾਰ ਜੀਵਨ ਜੀ ਸਕਣ ਅਤੇ ਗੁੰਮ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਵੀ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕਣ।

(xii) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿਵਲ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਜ਼ਟਰਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(xiii) ਜੇ.ਜੇ. ਫੰਡ ਇੱਕ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਬਿਹਤਰ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(xiv) ਨਾਲਸਾ ਨੇ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਡਾਟਾ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਨੀਯ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਾਲਸਾ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਕਵਾਇਦ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਏ ਅਤੇ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2018 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਰੇ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਕਰ ਸਕਣ।

(xv) ਜੇ.ਜੇ.ਬੀਜ਼ ਅਤੇ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀਜ਼, ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰਾਂ, ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਕਾਈਆਂ, ਖਾਸ ਜੁਵੇਨਾਇਲ ਪੁਲਿਸ ਇਕਾਈਆਂ, ਬਾਲ ਕਲਿਆਣ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਪਰਿਆਪਤ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਾਲਸਾ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਹਿੱਤਧਾਰਕ ਵੀ ਇਸ ਪਹਿਲ ਤੋਂ ਸਬਕ ਲੈਣਗੇ। ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇਸ ਪਹਿਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਏਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦਾ ਅਰਥਪੂਰਣ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਹੋ ਸਕੇ।

(vii) ਹਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਕਮੇਟੀ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਕਰਿਆ ਭੂਮਿਕਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ। ਇਸ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅਰਥਪੂਰਨ

ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਹਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੋਸ਼ਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕਾਰਵਾਈ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ 2015 ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਜੇ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਰਥਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। [ਪੈਰਾ 95]

3. ਹਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਨੂੰ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਬੱਚਾ ਮਿੱਤਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਗਵਾਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਸੈਕਸੁਅਲ ਅਪਰਾਧਾਂ ਅਧੀਨ ਪੈਨਲ ਕੋਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਯੌਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਐਕਟ, 2012, ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦਾ ਐਕਟ, 2006, ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ, ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਲਈ ਹਮਦਰਦੀ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 96]

ਸ਼ੀਲਾ ਬਰਸੇ II ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (1986) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 632; ਸ਼ੀਲਾ ਬਰਸੇ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (1988) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 226 ; [1988] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 643; ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਮੋਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਫਾਰ ਦ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਆਫ ਚਾਈਲਡ ਰਾਈਟਸ (ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ.) ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਫੈਸਲਾ 9ਵੀਂ ਅਪ੍ਰੈਲ, 2013, ਮਾਨੂ/ਪੀ.ਐਚ./0591/2013; ਨਿਸਾਉਲ ਖਾਤੂਨ ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓਰਸ. 2011 ਕ੍ਰਿ ਐਲ.ਜੇ. 326 ; 2010 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਗਾਊ 253; ਸੰਤ ਕੁਮਾਰ ਸਿਨਹਾ (ਮੁੱਖ ਸਮਨਵਯਕ), ਬਾਲ ਸਖਾ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਓਰਸ. ਮਾਨੂ/ਬੀ.ਐਚ./0384/2008 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

(1986) 3 SCC 632 ਪੈਰਾ 22 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

[1988] 2 ਸਪਲ. SCR 643 ਪੈਰਾ 24 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

2011 Cri LJ 326:2010 SCC ਨੇ ਪੈਰਾ 70 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਸਿਵਿਲ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰਤਾ : ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਿਲ) ਨੰਬਰ 473 ਦਾ 2005

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 32 ਅਧੀਨ।
ਕੋਲਿਨ ਗੋਂਸਾਲਵਿਸ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਸਨੇਹਾ ਮੁਖਰਜੀ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਜਯੋਤੀ ਮੇਂਦਿਰੱਤਾ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਵਾਸਿਮ ਏ. ਕਾਦਰੀ, ਕੇ. ਆਰ. ਰਾਠੌਰ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਤਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਗੁਨਵੰਤ ਦਾਰਾ, ਏ. ਏ. ਰਾਜ, ਬੀ. ਵੀ. ਬਲਰਾਮ ਦਾਸ, ਜੀ. ਐਸ. ਮੱਕੜ, ਰਾਜ ਬਹਾਦੁਰ, ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ ਸੈਨੀ, ਸਈਦ ਕਾਦਰੀ, ਵਿਕਾਸ ਬਾਂਸਲ, ਗਗਨ ਗੁਪਤਾ, ਸੰਰਭ ਗੁਪਤਾ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮਦਨ ਬੀ. ਲੋਕੁਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਮਦਨ ਬੀ. ਲੋਕੁਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

1. ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਕਿਸੇ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਜਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦੇਵੇ, ਨਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਰੁਚੀ ਲਵੇ? ਜੇਕਰ ਉਹ ਨਾਗਰਿਕ ਇੱਕ ਅਵਾਜ਼ ਰਹਿਤ ਬੱਚਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸ਼ੋਰ ਵਿੱਚ ਸੁਣੀ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ - ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ, ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਾਗਰਿਕ, ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹੋਰ ਨਿਮਨ ਵਰਗਾਂ

ਵਾਂਗ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ? ਪੀੜਤ ਸ਼ਾਇਦ ਨਿਆਂਕਾਲਿਕ ਮਦਦ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲ ਰੁੱਖ ਕਰੇ (ਜੋ ਉਹ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਉਪਾਯ ਵਜੋਂ) ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ। ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਅਤੇ 'ਨਿਆਂਕਾਲਿਕ ਸਰਗਰਮੀ' ਜਾਂ ਅਤਿਕਰਮਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ - ਜਾਂ ਕੀ ਨਿੰਦਕਾਂ ਅਤੇ ਸੰਦੇਹਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਿਨ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਵਾਜ਼ ਰਹਿਤ ਅਤੇ ਨਿਮਨ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਣਸੁਣੀ ਰਹਿ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮੌਲਿਕ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਅਣਪਛਾਤੇ ਰਹਿ ਜਾਣ?

2. ਇਹ ਸਵਾਲ ਅਵਾਜ਼ ਰਹਿਤ (ਅਤੇ ਕਦੇ ਕਦੇ ਚੁੱਪ ਕਰਾਏ) ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਵਰਚੁਅਲ ਨਾ-ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਧੀਮੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਉੱਠਦੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਜੁਵੇਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ (ਕੇਅਰ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2000 (2000 ਦਾ ਐਕਟ) ਅਤੇ ਜੁਵੇਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ (ਕੇਅਰ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 (ਜੇਜੇ ਐਕਟ)। ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਰੂਪਾ ਭੱਟ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਨਹਿਤ ਯਾਚਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਡੀ ਸਰਾਹਨਾ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਯਤਨ ਵਜੋਂ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰ ਸਕੇ। ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਸਮਾਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਅਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਨੈਲਸਨ ਮੰਡੇਲਾ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, "ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਸਾਡੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਾਡਾ ਭਵਿੱਖ ਹਨ। ਜੋ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਨੂੰ ਫਾੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।" ਸਾਡੇ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਅਹਿਸਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ - ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਅਰਥਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

3. ਜੇਕਰ ਨੈਲਸਨ ਮੰਡੇਲਾ ਦੀ ਮੰਨੀਏ ਤਾਂ, “ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਸਾਡੇ ਹਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਖਜ਼ਾਨਾ. ਉਹ ਸਾਡਾ ਭਵਿੱਖ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਣ ਵਾਲੇ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।”1 ਸਾਡੀ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਉਪਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ - ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਹਨ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਅਰਥਪੂਰਣ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ

ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਅਗਾਂਹੀ ਸੂਝ ਨੂੰ ਸਮਝਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, 2006 ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾਂ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ (ਜਿਸ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕ ਨੇ ਨਿਭਾਈ ਅਤੇ ਹਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ) ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਤ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

a) ਜੋ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਗੀਆਂ, ਜਿੱਥੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕ ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਨਾਮਜਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ (ਕੇਅਰ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2000 ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਰਿਮਾਂਡ/ਨਿਰੀਖਣ ਘਰਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ।

b) ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕ ਆਪਣੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਿੱਥੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

c) ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕ ਇੱਕ ਜੱਜ ਨੂੰ ਨਾਮਜਦ ਕਰਨਗੇ ਜੋ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਘਰਾਂ ਦੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨਗੇ, ਜਿੱਥੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੱਜ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਉਪਾਅ ਸੁਝਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

5.ਉਪਰੋਕਤ ਮਤਾ 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਛੇ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ – ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਛੇ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਮੂਲ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹੈ।

6.2009 ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾਂ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ 2006 ਵਿੱਚ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਗਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਦਹਾਕਾ ਬੀਤ ਗਿਆ ਬਿਨਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਇੱਕ ਮੂਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ।

7.2013 ਵਿੱਚ ਬੀ ਨੇ ਜੁਵੇਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸਾਂ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ 2006 ਅਤੇ 2009 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਦੁਹਰਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਾਈਲਡ ਵੈਲਫੇਅਰ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਮੰਡੇਟ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਅਸਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:

"ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੁਵੇਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਕਮੇਟੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੈਟ ਅੱਪ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਜੱਜਾਂ ਅਤੇ ਜੁਵੇਨਾਇਲਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਜੁਵੇਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ (ਕੇਅਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਆਫ ਚਿਲਡਰਨ) ਐਕਟ, 2000 ਦੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ, ਸਾਰੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸੈਟ ਅੱਪ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਤਾਂ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਸੱਚੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।"

ਡੀ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਜੁਵੇਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ (ਕੇਅਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਆਫ ਚਿਲਡਰਨ) ਐਕਟ, 2000, ਜੋ ਕਿ 2006 ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੁਵੇਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ (ਕੇਅਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਆਫ ਚਿਲਡਰਨ) ਨਿਯਮ, 2007 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵੱਖ ਵੱਖ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਸੈਟ-ਅੱਪ ਕਰਨ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ। ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਰਿਮਾਂਡ/ ਆਬਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਹੋਮਜ਼ ਅਤੇ ਸ਼ੈਲਟਰ ਹੋਮਜ਼ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਮਿਆਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਰਥਪੂਰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਬਾਲਘ ਤੋਂ ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸ਼ੋਰਾਂ ਲਈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕੁੜੀਆਂ ਲਈ, ਆਫਟਰ-ਕੇਅਰ ਹੋਮਜ਼ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਚੀਫ ਜਸਟਿਸਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵੱਖ ਵੱਖ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮਾਮਲਾ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸਥਾਈ ਸਟਾਫ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁਝ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸਾਂ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਘਰਾਂ ਦੇ ਕਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਧਾਰਕ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਭਾਵੇਂ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਵੀ। ਚੀਫ ਜਸਟਿਸਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਮਾਮਲਾ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਜੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦੁਆਰਾ।

ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਕੇਅਰ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2000 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

8.2015 ਵਿੱਚ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾਂ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:

“ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਰੇ ਕਦਮ ਉਠਾਉਣਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਰੀਕੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡਾਂ ਅਤੇ ਬਾਲ ਕਲਿਆਣ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਹੋਮਾਂ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਹੋਮਾਂ, ਆਬਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਹੋਮਾਂ, ਸ਼ੈਲਟਰ ਹੋਮਾਂ ਅਤੇ ਰੈਸਕਿਊ ਸੈਂਟਰਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਨਿਯਮਿਤ ਦੌਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਮਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਹੋਮਾਂ/ਸੈਂਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਆਰ, ਨਿਯਮ, ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੈਯਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਮਦਦ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।”

9.ਅੰਤ ਵਿੱਚ, 2016 ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾਂ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:

“ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਜੁਵੇਨਾਈਲਾਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸੰਸਥਾਗਤ ਸਹਾਇਤਾ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ:

(i) ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇ;

(ii) ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਕਮੇਟੀਆਂ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਲੰਬਿਤੀ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰੇਗੀ;

(iii) ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਹਰੇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਕਾਈ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਪੁਲਿਸ ਇਕਾਈ, ਆਬਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਹੋਮਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹੋਮ ਲੈਸ ਹੋਣ।

(iv) ਅਨਾਥ, ਛੱਡੇ ਗਏ ਅਤੇ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ;

(v) ਨਿਆਂਕਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਅਤੇ ਰਿਫ੍ਰੈਸ਼ਰ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ;

(vi) ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪਦਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਿਸ਼ਨ ਮੋਡ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇ; ਅਤੇ

(vii) ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।”

10. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਉਲਲੇਖਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਆਂਕ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਈ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਏ ਹਨ।

11. ਇਹ ਸਰਾਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰੇ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ - ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਹੱਤਤਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ।

12. ਨਿਆਂਇਕ 'ਸਰਗਰਮੀ' ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂਇਕ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਧੱਕਾ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੁਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਸਤਹੀ ਬਦਲਾਅ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਆਵਾਜ਼ ਰਹਿਤ ਬੱਚੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਂ ਬਣੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੇ ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ (ਛੋਟੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ.) ਰਾਹੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬਹਾਦਰੀ ਭਰੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੁੱਚੀ ਤਸਵੀਰ ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਅਸੀਂ ਲੰਬੇ ਅਤੇ ਪੇਚੀਦਾ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਚੱਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਉਦਾਸੀਨ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ

13. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸੰਪੂਰਣਾ ਬਹੁਰਾ ਨੇ ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮਾਸਟਰ ਡਿਗਰੀ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਡਾਕਟਰੇਟ ਥੀਸਿਸ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਬਾਲ ਯੌਨ ਸ਼ੋਸ਼ਣ, ਸੜਕ ਦੇ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਐਨ ਵੀ ਕੀਤੇ ਹਨ।

14. ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਹੋ ਕੇ, ਸੰਪੂਰਣਾ ਬਹੁਰਾ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 32 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਕਈ ਆਰਟੀਕਲਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਰਾਜ ਉੱਤੇ ਮੁੱਖ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਰਟੀਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ 20ਵੀਂ ਨਵੰਬਰ, 1989 ਨੂੰ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ। ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਹਸਤਾਖਰਕਰਤਾ ਹੈ, ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਬਾਲ ਪੀੜਤਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁੜ-ਸਮਾਜੀਕਰਣ ਆਦਿ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

15. ਉਸਨੇ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 2000 ਦਾ ਐਕਟ ਸੰਸਦ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸਟੈਂਡਰਡ ਮਿਨੀਮਮ ਨਿਯਮ ਲਈ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, 1985 (ਬੀਜਿੰਗ ਨਿਯਮ), ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਯਮ ਲਈ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਜੁਵੈਨਾਇਲਜ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, 1990 ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

16. ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਭਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਉੱਤੇ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਬਾਲ ਕਲਿਆਣ ਕਮੇਟੀਆਂ, ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡਾਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਪੁਲਿਸ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਘਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉ ਵਿੱਚ ਜੁਵੈਨਾਇਲਜ਼ ਦੀਆਂ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ, ਰਾਜ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਮੈਡੀਕਲ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਵੱਡੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

17. ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੇ 2004-2005 ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਅਤੇ ਖੋਜਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਪਰ ਇਹ ਵੇਰਵੇ ਬਹੁਤ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

18. ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਹਿੱਤ ਦੀ ਲਿਟੀਗੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਰਦਾਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ

ਮਹਾਨਿਰੀਕਸ਼ਕ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧੀਕਸ਼ਕ ਤੁਰੰਤ 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਅਸਲ ਭਾਵਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ।

19. ਇਹ ਵੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜੁਵੇਨਾਈਲਾਂ ਲਈ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਭੋਜਨ, ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਸਵੱਛ ਰਹਿਣ ਸਹੂਲਤ, ਸਿੱਖਿਆ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ, ਮਨੋਰੰਜਨ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨਤਾ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਾਮਵਰ ਐਨ.ਜੀ.ਓ.ਜ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

20. 2000 ਦਾ ਐਕਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਜੋ ਲਾਗੂ ਹੈ ਉਹ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਹੈ। 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਹਿੱਤ ਦੀ ਲਿਟੀਗੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਵੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਾਹਤਾਂ ਦੇ ਸੁਮ ਅਤੇ ਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹਾਲਾਂਕਿ 2005 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਅਜੇ ਵੀ ਬੇਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉੱਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਅਜੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਕਾਲੀ ਅਤੇ ਜਿਊਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ

21. ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 26ਵੇਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਸਤੰਬਰ, 2005 ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ (ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ) ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ (ਜਿਸ ਨੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਿਆ!) ਦੇ ਬਾਅਦ ਮਾਮਲਾ 3ਤੀਜੇ$_{SUPERSCRIPT}$ ਜਨਵਰੀ, 2007 ਨੂੰ ਉੱਠਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਰਦਾਸ ਸੀ ਕਿ 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਇਸ ਦੇ ਅਸਲ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੇ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਕੁਝ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਿਆਨਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 21 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਧੀਨ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਥਾਰਤ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

22. 3ਤੀਜੇ$_{SUPERSCRIPT}$ ਜਨਵਰੀ, 2007 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ੀਲਾ ਬਰਸੇ II ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੰਘ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੇ "ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਿਰਾਸਤ" ਲਈ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਤਿਆਗੇ ਜਾਂ ਬੇਸਹਾਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਨਿਪਟਾਇਆ। ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ:

"ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸੰਪਤੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣ ਕੇ ਉੱਭਰਨ, ਸਰੀਰਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ, ਮਾਨਸਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚੌਕਸ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹੋਣ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣ। ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ ਦੀ ਸਾਡੀ ਉਮੀਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਡੇ ਵੱਡੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਅਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦੀ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਹੈ"।

23. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਪਦਾ ਹੈ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ), ਤਾਂ ਇਹ ਰਾਜ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸੀ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਕੇ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਨਹੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਰਿਮਾਂਡ ਘਰਾਂ ਜਾਂ ਨਿਰੀਖਣ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜ਼ਮਾਨਤ ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

24. ਇਹ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਉਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਿਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੈਡਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਐਕਟ ਤੋਂ ਉੱਤਪੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ੀਲਾ ਬੈਰੇ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਾ ਦੁਹਰਾਇਆ ਸੀ।

25. ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡਾਂ (ਛੋਟੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 'ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ.') ਅਤੇ ਬਾਲ ਕਲਿਆਣ ਕਮੇਟੀਆਂ (ਛੋਟੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 'ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.') ਨੂੰ 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣ ਘਰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਰਗੇ ਹਨ ਜਿਥੇ ਵਰਦੀਧਾਰੀ ਜਾਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਪੁਲਿਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

26. ਕੁਝ ਅਗਲੀਆਂ ਸੁਣਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ 14ਵੀਂ ਫਰਵਰੀ, 2011 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ.) ਨੂੰ ਅਤੇ 11ਵੀਂ ਜੁਲਾਈ, 2011 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀ (ਛੋਟੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 'ਐਨ.ਏ.ਐਲ.ਐਸ.ਏ.') ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਇਆ। 19ਵੀਂ ਅਗਸਤ, 2011 ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਐਨ.ਏ.ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਵੱਲੋਂ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕਈ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਸੁਝਾਅਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂਗੇ।

27. ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਰੇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਆਏ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਬਾਰੇ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਬਾਰੇ ਅਫਸੋਸ ਜਤਾਇਆ। ਇਸ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਘਰਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣਾ ਔਖਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਡਾਟਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਐਨ.ਏ.ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਡਾਟਾ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਹੋਰ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ. ਹਰੇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਾਂ ਗਠਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉਚਿਤ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸਮਨਵਯ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ. ਨੂੰ 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

28. 19ਵੀਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਅਗਸਤ, 2011 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਲਸਾ ਦੁਆਰਾ ਅਗਸਤ 2011 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਅਧਿਨਿਯਮ 2000 ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਅਤੇ ਉੱਤਮ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

29. ਜਦੋਂ ਮਾਮਲਾ ਮੁੜ 12ਵੀਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਅਕਤੂਬਰ, 2011 ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 19ਵੀਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਅਗਸਤ, 2011 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਦੋਹਰਾਇਆ ਅਤੇ ਅਧਿਨਿਯਮ 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 63 ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁਲਿਸ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਉੱਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਗ□ਹ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਮਹਾਨਿਰੀਕਸ਼ਕ ਨੂੰ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿ ਹਰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਕੋਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਯੋਗਤਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਜਾਂ ਬਾਲ ਕਲਿਆਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਅਤੇ ਓਰੀਐਂਟੇਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾਲਸਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜਾਅਵਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਅਤੇ ਓਰੀਐਂਟੇਸ਼ਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ।

30. ਗ□ਹ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਮਹਾਨਿਰੀਕਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁਲਿਸ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਨੂੰ ਸਮਨਵਿਤ ਅਤੇ ਉੱਨਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਲਮੇਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਧਿਨਿਯਮ 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 63 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।

31. ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ 11ਵੀਂ ਸਤੰਬਰ, 2015 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਣ

ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 3ਜੁਲਾਈ, 2015 ਅਤੇ 9ਵੀਂ ਸਤੰਬਰ, 2015 ਨੂੰ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਘਰ ਅਧਿਨਿਯਮ 2000 ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਚੂੰਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਲ), ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਉੱਤੇ 32. ਜਲਦੀ ਹੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 15ਵੀਂ ਜਨਵਰੀ, 2016 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਨੇ ਨਾਬਾਲਗ ਨਿਆਂ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਕਈ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਂਦੇ ਪਰ ਸੰਪੂਰਨਾ ਬਹੁਰਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਅਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਰਿਹਾ।

32. ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 15 ਜਨਵਰੀ, 2016 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਕਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਾਬਾਲਗ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸਬਸਟਰਟਮ ਸੰਪੂਰਨ ਬੇਹੁਰਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਰਹੀ।

33. ਉਸਦੀ ਪੀ.ਆਈ.ਐਲ. 15ਵੀਂ ਫਰਵਰੀ, 2016 ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰਣ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਿਮਰਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

1. ਰਾਜ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ।
2. ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਗਠਨ।
3. ਹਰੇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡਾਂ (ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ.) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ (ਕੁਝ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ) ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ।
4. ਬਾਲ ਕਲਿਆਣ ਕਮੇਟੀਆਂ (ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ।
5. ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ।
6. ਹਰੇਕ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਪੁਲਿਸ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਮੈਨੂਅਲ ਨੂੰ ਅੱਪਡੇਟ ਕਰਨਾ।
7. ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ।
8. ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ.ਜ਼ ਅਤੇ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਚੋਣ।
9. ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ.ਜ਼ ਅਤੇ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੀ ਮੈਨਪਾਵਰ ਦੀ ਲੋੜ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ।
10. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਨਲਾਈਨ ਤਿਮਾਹੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ।
11. ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਮਹੱਤਵ।
12. ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
13. ਬਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ।

14. ਸਰਕਾਰੀ ਚਲਾਏ ਬਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ।

15. ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਫੰਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ।

34. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਾਮਲਾ 9 ਮਈ, 2016 ਨੂੰ ਉੱਠਾਇਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲੀਸੀਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਅੱਪਡੇਟ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਤੇਜ਼ ਗਤੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਉਮੀਦ ਜਤਾਈ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀਜ਼ ਅਤੇ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀਜ਼ ਵਰਗੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਹੁਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਜਰੂਰਤ ਪੈਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇ।

ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲੀਸੀਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ

ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅੱਪਡੇਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਅੱਪਡੇਟ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਦਦ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ।

35. ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਨਾਲਸਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਸਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰਾਂ ਲਈ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਮਾਡਿਊਲ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਨਾਲਸਾ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਮਾਡਿਊਲ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ (ਕੇਅਰ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਨਿਯਮ, 2007 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਨਾਲਸਾ ਕੁਝ ਪਾਇਲਟ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਏਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ।

36. 22 ਅਗਸਤ, 2016 ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੂੰ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡਾਂ ਅਤੇ ਬਾਲ ਕਲਿਆਣ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਕਨੈਕਟਿਵਿਟੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

37. ਮਾਮਲਾ ਫਿਰ 17 ਫਰਵਰੀ, 2017 ਨੂੰ ਮੁੜ ਉੱਠਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਆਨਲਾਈਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਤਰੱਕੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰੀ ਪੱਧਰ ਦਾ ਨਿਗਰਾਨੀ ਫਾਰਮੈਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਸਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

38. ਅਸੀਂ ਇਕੱਠੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਮੰਗਿਆ ਕਿ ਹਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ.) ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2005 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਧਾਰਾ 13 ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰਤ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੈ।

39. 5ਵੇਂ$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਅਪ੍ਰੈਲ, 2017 ਅਤੇ 11ਵੇਂ$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਜੁਲਾਈ, 2017 ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਦੀ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਾਰੇ ਉਪਲਬਧ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਤੋਂ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਤਤਪਰਤਾ ਦਿਖਾਉਣ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

40. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 15ਵੇਂ$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਨਵੰਬਰ, 2017 ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਪਏ ਰਕਮਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ।

41. ਇਸ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ 20ਵੇਂ$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਨਵੰਬਰ, 2017 ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ।

42. ਅਸੀਂ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਪਬਲਿਕ ਇੰਟਰੈਸਟ ਲਿਟੀਗੇਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵੱਲ ਲਾਪਰਵਾਹ ਰਵੱਈਏ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਹ ਭੁੱਲਣਾ ਆਸਾਨ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਦਰਪੂਰਣ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਅਣਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜੀਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕਹਿਣ ਲਈ) ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਹਲਫਨਾਮੇ

43. ਕੇਸ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੌਰਾਨ, ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਨੇ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ।

44. 31ਸਤ ਜੁਲਾਈ, 2015 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਇੱਕ ਆਨਲਾਈਨ ਕੇਂਦਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਫਾਰਮਾਂ ਨੂੰ ਐਕਸੈਸ ਕਰਨ, ਡਾਟਾ ਫੀਡ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਲੈਗਿਨ ਆਈ.ਡੀ. ਅਤੇ ਪਾਸਵਰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ, ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਘਰ ਅਤੇ ਬੱਚੇ, ਓਪਨ ਸ਼ੈਲਟਰਜ਼, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਡਾਪਸ਼ਨ ਏਜੰਸੀਆਂ, ਗੈਰ-ਸੰਸਥਾਗਤ ਦੇਖਭਾਲ, ਬਾਲ ਕਲਿਆਣ ਕਮੇਟੀਆਂ, ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿਤਰਣ ਸੰਰਚਨਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵੇਖਣ ਵਾਲਾ ਕਦਮ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਢੁਕਵੇਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ।

45. ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਨੇ 8 ਸਤੰਬਰ, 2015 ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੈਂਟਰਲ ਲੈਵਲ ਮਾਨੀਟਰਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 2014-15 ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਅਨੁਪਾਲਨਾ ਦੀ ਹੱਦ ਕਿੰਨੀ ਸੀ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਸੀ, ਪਰ 7 ਰਾਜ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੁਪਾਲਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। 2015-16 ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਉਹ ਸਨ ਅਸਾਮ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਮੇਘਾਲਿਆ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਪੰਜਾਬ, ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ।

46. ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਨੇ 4 ਦਸੰਬਰ, 2015 ਨੂੰ ਇਕ ਸਥਿਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਫਸੋਸਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹਲਫਨਾਮੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਿਤੀ ਕਾਫੀ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਸੀ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਿ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਨੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਘਾਟ ਸੀ। 12 ਫਰਵਰੀ, 2016 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਇਕ ਹੋਰ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਇਕ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ।

47. ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ 29 ਮਾਰਚ, 2016 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਇਕ ਹੋਰ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 15 ਫਰਵਰੀ, 2015 ਨੂੰ ਪਛਾਣੇ ਗਏ 15 ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਤਮਕ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

48. ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਨੇ ਆਪਣੀ ਅੰਤਿਮ ਸਥਿਤੀ ਰਿਪੋਰਟ 3 ਮਈ, 2016 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੈਂਟਰਲ ਲੈਵਲ ਮਾਨੀਟਰਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕੁਝ ਫਾਰਮੈਟ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਛਾਣੇ ਗਏ 15 ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜੋੜੇ ਗਏ ਸਨ।

49. 11 ਜਨਵਰੀ, 2017 ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਮੁੱਦਿਆਂ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਅਤੇ ਪੇਰਿਫੇਰਲਜ਼ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਕਾਫੀ ਖਰਾਬ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ।

50. ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅੰਤਿਮ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 26 ਸਤੰਬਰ, 2017 ਨੂੰ ਇਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਫੀ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। 51. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਾਲਸਾ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਸ ਨੇ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡਾਂ, ਬਾਲ ਕਲਿਆਣ

ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਐਕਟ 2000 ਅਧੀਨ ਘਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਇਕ ਉਲਲੇਖਨਯੋਗ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਾਲਸਾ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਬਹੁਤ ਉਪਯੋਗੀ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਹੁਣ ਉਹ ਕਾਫੀ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਹਨ (ਅਗਸਤ 2011 ਤੱਕ ਦੇ ਡਾਟਾ ਨਾਲ) ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੇਰਵੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ।

52. ਨਾਲਸਾ ਨੇ 20 ਜੁਲਾਈ, 2015 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀਜ਼ ਅੱਗੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਲੰਬਿਤ ਹਨ। ਇਹ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੀ 34,569 ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਲੰਬਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਡੁਰਗ ਵਿੱਚ, ਜੇ.ਜੇ.ਬੀਜ਼ ਅੱਗੇ 1833 ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਲੰਬਿਤ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਈ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀਜ਼ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦੇ ਸਨ, ਕੁਝ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਵਾਰ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਬਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਹੋਮ ਅਤੇ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ. ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਫੀ ਦੂਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨਿਆਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣਗੇ।

53. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਈ 2016 ਵਿੱਚ ਨਾਲਸਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਮਾਡਿਊਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਮਾਡਿਊਲ ਨਾਲਸਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਗਾਈਡ ਵਜੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਪਯੋਗੀ ਅਤੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਯਾਚੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਅ

54. ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਯਾਚੀ ਨੇ ਬਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਕਦਮਾਂ ਬਾਰੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ। ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਈ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ 10ਵੀਂ ਅਤੇ 25ਵੀਂ ਸਤੰਬਰ, 2013 ਅਤੇ 10ਵੀਂ ਮਈ, 2016 ਨੂੰ ਯਾਚੀ ਵੱਲੋਂ ਸੁਝਾਅ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸੁਝਾਅ ਨਾਲਸਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਅਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ।

ਚਰਚਾ, ਸੁਝਾਅ ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ

(i) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ

55. ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਬਾਲ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰ, ਅਰਥਾਤ NCPCR ਅਤੇ SCPCRs। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ. ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਦੋ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ, ਅਰਥਾਤ ਰਾਜ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੁਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੂਨਿਟ। ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਰਾਏ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ, ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਕੀਕਤ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਦੇਸ਼.

56. ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ, 2005 ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਗਠਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ NCPCR ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਰਾਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਐਸਸੀਪੀਸੀਆਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ। ਰਚਨਾ ਐਨਸੀਪੀਸੀਆਰ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਹੈ SCPCR ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨਜ਼ ਫਾਰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਆਫ ਚਾਈਲਡ ਰਾਈਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ:

"3. ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰ।—(1) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੋ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਲ

ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਐਕਟ.

(2) ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ, ਅਰਥਾਤ:-

(a) ਇੱਕ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਉੱਘੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕੰਮ; ਅਤੇ

(ਅ) ਛੇ ਮੈਂਬਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਔਰਤਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖੇਤਰਾਂ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ ਉੱਘੇ, ਯੋਗਤਾ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਖੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਤੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਭਵ, -

(i) ਸਿੱਖਿਆ;

(ii) ਬਾਲ ਸਿਹਤ, ਦੇਖਭਾਲ, ਭਲਾਈ ਜਾਂ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ;

(iii) ਨਾਬਾਲਗ ਨਿਆਂ ਜਾਂ ਅਣਗੌਲੇ ਜਾਂ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਜਾਂ ਅਪਾਹਜ ਬੱਚੇ;

5 I

(v) ਬਾਲ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ; ਅਤੇ

(vi) ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ।

(3) ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਦਫ਼ਤਰ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ।"

57. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ, ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਥਾਨਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣਗੇ, ਹਰ ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ। ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ, ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਸਥਾਨਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਮਾਹਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਨੀਤੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣਗੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬੱਚੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਦੇ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਣ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਬੱਚੇ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਦੇ ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਵਿੱਚ ਹੋਣ।

58. ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਦੇ ਕਾਰਜ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਇਹ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜਾ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਇਹ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਐਕਟ, 2005 ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਵਿੱਚ ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"13. ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਜ।—(1) ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗਾ, ਨਾਮਤ:—

(a) ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਅਧੀਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇਵੇਗਾ;

(b) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਅੰਤਰਾਲਾਂ ਉੱਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਲੱਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ;

(c) ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰੇਗਾ;

(d) ਅਤਿਵਾਦ, ਸਮੂਹਿਕ ਹਿੰਸਾ, ਦੰਗੇ, ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤ, ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ, ਏਚ.ਆਈ.ਵੀ./ਏਡਜ਼, ਤਸਕਰੀ, ਦੁਰਵਿਹਾਰ, ਤਸ਼ੱਦਦ ਅਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ, ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਅਤੇ ਵੇਸ਼ਵਾਗੀਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਆਨੰਦ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਉਪਚਾਰਕ ਉਪਾਯਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰੇਗਾ;

(e) ਖਾਸ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੇਖੋ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿੱਚ ਪਏ ਬੱਚੇ, ਹਾਸ਼ੀਏ ਉੱਤੇ ਪਏ ਅਤੇ ਵੰਚਿਤ ਬੱਚੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ, ਨਾਬਾਲਗ, ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਕੈਦੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਉਪਚਾਰਕ ਉਪਾਯਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰੇਗਾ;

(f) ਸੰਧੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੰਤਰਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਨੀਤੀਆਂ, ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਆਵਧਿਕ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਾਰਜਾਨੂਨ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕਰਨਾ;

(g) ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਢਾਵਾ ਦੇਣਾ;

(h) ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਖਰਤਾ ਫੈਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ, ਮੀਡੀਆ, ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਪਲਬਧ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਨੂੰ ਬਢਾਉਣਾ;

(i) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੇਠ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਕਸਟੋਡੀਅਲ ਘਰ, ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਮੰਤਵ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕਰਵਾਉਣਾ, ਇਲਾਜ, ਸੁਧਾਰ ਜਾਂ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਚੁੱਕਣਾ;

(j) ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ,—

(i) ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵੰਚਿਤਾ ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾ;

(ii) ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨਾ;

(iii) ਨੀਤੀ ਫੈਸਲਿਆਂ, ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ,

ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਚੁੱਕਣਾ; ਅਤੇ

(k) ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹੋਰ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ।

(2) ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਵਿਧੀਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਠਿਤ ਹੈ।"

59. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਦੋਨੋਂ ਕੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਵਿਧ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਹਰ ਇੱਕ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਨੀਤੀ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਮੈਂਡੇਟਸ ਦੇਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਪਿਆ। ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਦੀ ਪੋਜੀਸ਼ਨ ਵੀ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਪਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ, ਅਖੀਰਕਾਰ ਪੋਜੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭਰਿਆ ਨਾ ਗਿਆ। ਸਾਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੀ ਕਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਚਿਤ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਭਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਜਾਏਗੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਖੇਪ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜ ਅਧੂਰਾ ਰਹਿ ਜਾਏਗਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਰਹਿ ਜਾਏਗਾ।

60. ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਲੋਕ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਕਿ ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਰਾਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਣ।

(ii) ਰਾਜ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਕਾਈ

61. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨੋਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਸਾਨ ਰਸਤਾ ਲੱਭ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 'ਕੋਰਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਫਾਰ ਦ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਆਫ ਚਾਈਲਡ ਰਾਈਟਸ (ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ.) ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, 9ਵੀਂ ਅਪ੍ਰੈਲ, 2013 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਐਮ.ਏ.ਐਨ.ਯੂ./ਪੀ.ਐਚ./0509/2013 ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ' ਨਾਗਰਿਕ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਕਾਈ ਦੇ ਗਠਨ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਰੇ ਹਿੱਤਧਾਰਕ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਐਨ.ਜੀ.ਓ.ਜ਼, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨੋਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ, ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਵਾਹ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ।

62. ਰਾਜ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਕਾਈ ਦੇ ਕਾਰਜ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੁਵੇਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ (ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਬਚਾਅ) ਮਾਡਲ ਨਿਯਮਾਂ, 2016 ਦੇ ਨਿਯਮ 84 ਅਤੇ ਨਿਯਮ 85 ਵਿੱਚ ਵੇਰਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। [ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੁਤੰਤਰ ਨਿਯਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ]। ਕਾਰਜ ਵਿਵਿਧ, ਵਿਸਥਾਰਤ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਗੇਅਰਡ ਹਨ।

63. ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਤਹਿਤ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਾਰਜਾਨਵਿਤੀ ਲਈ, ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 106 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਜ-ਪੱਧਰੀ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਪੱਧਰੀ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਕਾਈ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 106 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"106. ਰਾਜ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਕਾਈ।—ਹਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਬਾਲ

ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਲਈ ਅਤੇ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਲਈ ਇੱਕ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਗਠਿਤ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਾਰਜਾਨਵਿਤੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਵ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਸਬੰਧੀ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨਾਲ ਸਮਨਵਯ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜ ਨਿਭਾਉਣਾ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।"

64. ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਜਾਂਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਕਾਈ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦੀ ਕਾਰਜਾਨਵਿਤੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬੱਧ ਹਨ ਕਿ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਣ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਸਬੰਧੀ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਐਨ.ਜੀ.ਓ.ਜ਼ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਸਥਾਰਤ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਨਿਭਾਈ ਲਈ ਸਮਨਵਯ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ। ਸਿਵਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੀ ਐਨ.ਜੀ.ਓ.ਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਇੱਕ ਤਰੱਕੀਸ਼ੀਲ ਕਦਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

65.ਜੇਕਰ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਾਸਤਵ ਵਿਗ਼ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂਕਰਨ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। ਅਫਸੋਸ ਨਾਲ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਇਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਉਮੀਦ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਹਨ, ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਅਤੇ ਕਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਕਾਈ ਤਾਂ ਬਣਾਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤਾਂ ਤੋਂ ਉਪਚਾਰਾਤਮਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

66.ਜੇ.ਜੇ.ਬੀਜ਼ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਬਾਰੇ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਉੱਚਾ ਸਮਾਂ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਰਾਜ ਦੇ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁਝ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਨਾਬਾਲਗ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ, ਕੁਝ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ ਆਪਣੀਆਂ ਬੈਠਕਾਂ ਦਾ ਉਚਿਤ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਨੇੜਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਲੰਬਿਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ “ਸਰਕਿਟ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ” ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

67.ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

"4. ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡ – 1. xxx xxx xxx

2. ਇੱਕ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੈਟਰੋਪੋਲਿਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ ਕਲਾਸ ਦਾ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨਾ ਹੋਵੇ ਮੁੱਖ ਮੈਟਰੋਪੋਲਿਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ (ਇਸਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਨਾਲ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਅਤੇ ਦੋ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਇੱਕ ਬੈਂਚ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਹਰ ਇੱਕ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973 (2 ਦਾ 1974) ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੈਟਰੋਪੋਲਿਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਪਹਿਲੀ ਕਲਾਸ ਦੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

3. ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨ ਬੋਰਡ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਿਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ, ਜਾਂ ਭਲਾਈ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸੱਤ ਸਾਲ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਕੋਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ, ਮਨੋਚਿਕਿਤਸਾ, ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਹੋਵੇ।

4. xxx xxx xxx

5. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਦੇਖਭਾਲ, ਸੁਰੱਖਿਆ, ਮੁੜ ਵਸਾਉਣ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਪਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ਿਕ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ, ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ।

6. ਅਤੇ 7. Xxx xxx xxx.

68. ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ. ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਜੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਮਾਡਲ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 88 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਨਿਯਮ 87 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਕਾਰਜ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣਾ ਅਨੁਭਵ - ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ - ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਕਰਤਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਅਨੁਸਾਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਰਥਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਭਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ।

69. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਡਲ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 89 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੀ ਅਵਧੀ ਅਤੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਕੋਰਸ ਅਜੇ ਤੱਕ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਨਿਯਮਿਤ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਢਾਂਚੇ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਅਰਥਪੂਰਨ ਅਤੇ ਅਸਰਦਾਰ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ (ਅਤੇ ਰਿਫ੍ਰੈਸ਼ਰ ਕੋਰਸਾਂ) ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਆਏ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਮੁੜ ਮਿਲਾਪ ਉੱਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ. ਅੱਗੇ ਹੈ। ਇਸ ਉੱਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਬਲਕਿ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ.ਐਸ, ਕੇਸ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਅਤੇ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ. ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਦੋਸਤਾਨਾ ਮਾਹੌਲ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ.ਐਸ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ।

70. ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ.ਬੀਜ਼ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਉੱਤੇ, ਨਾਇਸੁਲ ਖਾਤੂਨ ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓਰਸ ਦੇ ਗੌਹਾਟੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੈਸੇਜ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਯੋਗ ਹੈ।

"ਕੇਸ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਬੈਠੀ ਜਾਂ ਇਕੱਠੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਲਈ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਕੇਸ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ ਪੱਤਰ, ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਸਮੇਤ, ਸਿਰਫ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੇ ਦੋ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਕਰਤਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਬੇਲ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਮਿਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਫਸੋਸਜਨਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ।"

71. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਐਨ.ਏ.ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਲਈ ਉਪਸਥਿਤ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਸੁਝਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ.ਬੀ.ਜ਼ ਦੀਆਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਬੈਠਕਾਂ ਨਹੀਂ

ਹੁੰਦੀਆਂ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਹਰ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ.ਬੀ. ਅੱਗੇ ਲੰਬਿਤ ਪੜਤਾਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ, ਪਰ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਜੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪੜਤਾਲਾਂ ਲੰਬਿਤ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ.ਬੀ. ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਬੈਠਕ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜੋ ਪੜਤਾਲ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਣ ਹੋ ਸਕੇ। ਜੇ ਇੱਕ ਪੜਤਾਲ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤਕ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ - ਪੜਤਾਲ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪੜਤਾਲਾਂ ਲੰਬਿਤ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ.ਬੀ. ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਕੀਮਤੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਤਿੰਨ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ.ਬੀ.ਜ਼ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਲੰਬਿਤ ਪੜਤਾਲਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

72. ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਅਸੀਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੀ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ.ਜ਼ ਨਾਲ ਪਰਯਾਪਤ ਸਟਾਫ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਅਫਸੋਸ ਨਾਲ, ਜਵਾਬ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਰਯਾਪਤ ਸਟਾਫ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ. ਵਿਰਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਉਂਦੀ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪੜਤਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਸਟਾਫ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ. ਕੋਲ ਕਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਜ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ., ਨਿਰੀਖਣ ਘਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਪੁਲਿਸ, ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉ ਵਾਲੇ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਅਤੇ ਉਸ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਸਮਨਵਯ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਰਤਵਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੇ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ. ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਾਰਜ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਣਗੌਲ ਬਿਆਨ ਕਿ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ. ਕੋਲ ਪਰਯਾਪਤ ਸਟਾਫ ਹੈ, ਹੈ ਸਟੇਕ-ਹੋਲਡਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨਾ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉੱਥੇ ਜੋ ਜੇਜੇਬੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

73. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਸਖਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਰਯਾਪਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ, ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ, ਨਾਲਸਾ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਲਈ ਇੱਕ ਮੈਨੂਅਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਉਪਯੋਗੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਵੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਗੀਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਸਮਾਜਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਬਾਲਗ ਦਾ ਪੁਨਰਵਾਸ ਹੈ।

74. ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਏ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਸੀਂ ਘੱਟ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਸਹੀ ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ। ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਮਾਡਲ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 64 ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"64. ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ। — (1) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਕਲੋਜ਼ (ii) ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਬਾਲ ਕਲਿਆਣ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣ ਉੱਤੇ, ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਕੋਈ ਔਪਚਾਰਿਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਜਸ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣਾ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਫਾਰਮ 6 ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ।

(2) ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜੋਖਮ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭੇਦਭਾਵ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟ੍ਰੈਫਿਕਰਾਂ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੜੋਸ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ, ਵਿਅਕਤੀ ਗਿਰੋਹ, ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ, ਉਮਰ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾ-ਉਚਿਤ ਵਿਵਹਾਰਾਂ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ।

(3) ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਕਰਤਵਿਆਂ, ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ:

(i) ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂਚ ਫਾਰਮ 6 ਵਿੱਚ ਕਰਨਾ;

(ii) ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਾ;

(iii) ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣਾ;

(iv) ਓਰੀਐਂਟੇਸ਼ਨ, ਮਾਨੀਟਰਿੰਗ, ਸਿੱਖਿਆ, ਵੋਕੇਸ਼ਨਲ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣਾ;

(v) ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਪਰਸਨ-ਇਨ-ਚਾਰਜ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਸਮਝ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ;

(vi) ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣਾ;

(vii) ਪ੍ਰੀ-ਰਿਲੀਜ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਹ ਸੰਪਰਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਜੋ ਰਿਹਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਹਾਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰ ਸਕਣ;

(viii) ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ, ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਫੌਲੋ-ਅੱਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰਾਂ ਨਾਲ ਲਿੰਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ;(ix) ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁੜ-ਮਿਲਾਪ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵੈਚਾਰਕ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਲਿੰਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਫੌਲੋ-ਅੱਪ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ;

(x) ਬੱਚੇ ਦੇ ਰਿਹਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮਿਤ ਫੌਲੋ-ਅੱਪ ਕਰਨਾ, ਮਦਦ ਅਤੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਬਣਾਉਣਾ;

(xi) ਬੱਚੇ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦੇਖਭਾਲ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਰਿਹਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ;

(xii) ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦੇਖਭਾਲ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨਾ;

(xiii) ਉਸ ਬੱਚੇ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਉਸ ਬੱਚੇ ਦੁਆਰਾ ਭਾਲੀ ਗਈ ਨੌਕਰੀ ਜਾਂ ਸਕੂਲ ਦੇ ਨਿਯਮਿਤ ਦੌਰੇ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਫਾਰਮ 10 ਅਨੁਸਾਰ ਪੀਰੀਅਡਿਕ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਾ;

(xiv) ਜਿੱਥੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਬੋਰਡ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਨਿਰੀਖਣ ਗ੍ਰਹ, ਖਾਸ ਗ੍ਰਹ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਸੁਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਥ ਲੈ ਜਾਣਾ;

(xv) ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਸਮਾਂ-ਸਮਾਂ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਨੋ-ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੇਤ ਅਤੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਗਾਉਣਾ;

(xvi) ਜਿੱਥੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਇੱਕ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਫੰਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣਾ;

(xvii) ਇੱਕ ਡਾਇਰੀ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਕੰਮ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੌਰੇ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟਾਂ, ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਣਾ;

(xviii) ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁੜ-ਮਿਲਾਪ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਲਈ ਸਵੈਚਾਵਿਕ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਲਿੰਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ

(xix) ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਕੰਮ ਜੋ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇ।"

75. ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉ ਵਿੱਚ ਆਏ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਪਰਯਾਪਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦੇਖਭਾਲ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਰਿਹਾਈ ਪਿੱਛੋਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਦਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਿਰਦਾਰ ਹੈ।

76. ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪਰਯਾਪਤ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ, ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਨਾਲਸਾ ਨੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਮਾਡਿਊਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਨਾਲਸਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਲਾਈਨਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੇਣ ਦੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਵਿਅਕਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤਕਨੀਕਾਂ, ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਮੈਥਡੋਲੋਜੀ, ਕੁਰਿਕੁਲਮ ਅਤੇ ਕੋਰਸ ਸਮਗਰੀ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

77.ਸਾਰੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਜੋ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਸੀ.ਜ਼ ਲਈ ਵੀ ਉਤਨੇ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਸੀ. ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇ - ਇਹ ਕੇਸ ਦਰ ਕੇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਸੀ. ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਅਮੀਕਸ ਕਿਊਰੀਆ ਵਜੋਂ ਹੀ, ਜੇ ਲੋੜ ਪਵੇ।

78.ਸਾਨੂੰ, ਕੁਝ ਅਫਸੋਸਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਬਾਲ ਕਲਿਆਣ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਕਦੇ 'ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸਰੀਰ' ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਣਪੱਤਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਢਾਂਚਾਗਤ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਬੈਠਕਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਦੁੱਖਦ ਟਿੱਪਣੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕੰਧਾਂ 'ਤੇ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਮਾਧਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(iv) ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਵਰਤੋਂ

79.ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਅਤੇ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਲਈ ਦੁਖੀ ਹਾਂ ਕਿ ਐਮ.ਡਬਲਯੂ.ਸੀ.ਡੀ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਅਤੇ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਸੀ.ਜ਼ ਕੋਲ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਅਤੇ ਪੇਰਿਫੇਰਲਜ਼ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਘਾਟ ਹੈ। ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾ ਕੇਵਲ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਅਤੇ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕੰਮ ਕਾਜ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਲਾਪਤਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਟਰੈਕਿੰਗ, ਖਤਰਨਾਕ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਬਚਾਅ,

ਤਸਕਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੱਚਿਆਂ, ਬਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ, ਬਾਲ ਯੌਨ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਅਤੇ ਫੈਲੋ-ਅੱਪ ਕਾਰਵਾਈ ਵਰਗੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਰਾਹੀਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਸਥਿਤੀ ਕੇਵਲ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗੀ। ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਹੀਂ ਡਾਟਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ, ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਐਮ.ਡਬਲਯੂ.ਸੀ.ਡੀ. ਅਤੇ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

80. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਅਤੇ ਪੇਰਿਫੇਰਲਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ.ਐਸ. ਅਤੇ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਜਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ.ਐਸ. ਅਤੇ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਅਤੇ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਕਾਫੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਵੀਨਤਾਮਈ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸਿੰਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

81. ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਨਲਾਈਨ ਕੇਂਦਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਮਾਨੀਟਰਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਆਨਲਾਈਨ ਸਿਸਟਮ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਅੱਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਦੁਰਭਾਗਿਆਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਮਾਨੀਟਰਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅੱਪਡੇਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਸਰਗਰਮ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਵੱਲੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਲਗਭਗ ਹਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2014-15 ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਪਰ 2015-16 ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਕਾਫੀ ਠੰਡੀ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅੱਪਡੇਟ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਰਗਰ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਅੰਤਤਃ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਿਮਾਹੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਮਾਨੀਟਰਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਇਹ ਇੱਕ ਔਖਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

(ਵਾਈ) ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ

82. ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਹੈ। ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 107 ਇੱਕ ਬਾਲ ਕਲਿਆਣ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਛੋਟੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 'ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਪੀ.ਓ.') ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਪੁਲਿਸ ਯੂਨਿਟ (ਛੋਟੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 'ਐਸ.ਜੇ.ਪੀ.ਯੂ.') ਦੀ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਐਸ.ਜੇ.ਪੀ.ਯੂ. ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬਾਲ ਕਲਿਆਣ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੋਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 107 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"107. ਬਾਲ ਭਲਾਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁਲਿਸ ਯੂਨਿਟ. - 1. ਹਰ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ, ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਚਿਤ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮਨੋਨੀਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਬਾਲ ਕਲਿਆਣ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਆਉਣਗੇ ਪੀੜਤਾਂ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਵਿੱਚ, ਸਵੈ-ਸੇਵੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ।

2. ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸਮਨਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹਰੇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁਲਿਸ ਇਕਾਈਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਉਪ ਪੁਲਿਸ ਅਧੀਕਸ਼ਕ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਰੈਂਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਸਾਰੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਦੋ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹੋਵੇਗੀ।

3. ਖਾਸ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁਲਿਸ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਖਾਸ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਭਰਤੀ ਸਮੇਂ।

4. ਖਾਸ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁਲਿਸ ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ ਰੇਲਵੇ ਪੁਲਿਸ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

83. ਸਾਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ CWPOs ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ SJPUs ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਛਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਡਲ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 86 ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ CWPOs ਅਤੇ SJPUs ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਕਸਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ CWPOs ਅਤੇ SJPUs ਦੇ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਪਛਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਉੱਚਾ ਸਮਾਂ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਿਊਰੋ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੁਲਿਸ ਅਕਾਦਮੀ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਅਕਾਦਮੀਆਂ ਦੇ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ CWPOs ਅਤੇ SJPUs ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ, ਫਰਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਣ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ NALSA ਨੇ ਹਰੇਕ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਜੁਵੇਨਾਇਲ/ਬਾਲ ਭਲਾਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁਲਿਸ ਇਕਾਈ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਿਊਰੋ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਕਾਦਮੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

84. ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸੰਤ ਕੁਮਾਰ ਸਿਨਹਾ (ਮੁੱਖ ਸਮਨਵਯਕ), ਬਾਲ ਸਖਾ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਸਟੇਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਬਿਹਾਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵਰਦੀ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਲਈ ਉਸਦੇ ਪੇਸ਼ੀ ਲਈ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਿਆ ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਰਾਹੀਂ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

85. ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਮਾਨਿਕ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਕਾਰਨ, ਅਕਸਰ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕੋਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਪੂਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉੱਠਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹਰ ਰਾਜ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਅਕਾਦਮੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਨਿਯਮਿਤ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਉੱਤਮ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

86. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਰੇਲਵੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਡਾਟਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਵਿੱਚ ਮਦਦ

ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਰੇਲਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵੇਖੇਗੀ। ਸਾਨੂੰ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ (ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ) ਵਿੱਚ ਭੱਜੇ ਹੋਏ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਬੱਚੇ ਕੂੜਾ ਚੁਣਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਘੱਟ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਵੀ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉ ਵਿੱਚ ਆਏ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਵੀ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

(vi) ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ

87. ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਖੰਡਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਮਿਨੀਮਮ ਡਿਗਰੀ ਤੱਕ ਵੀ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਜੀਵਨ ਲਈ ਮੁਫੀਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਕੋਈ ਚੈਰਿਟੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ - ਉਹ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਹਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ, ਢਾਂਚਾਗਤ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸਟਾਫਿੰਗ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਆਕਲਣ ਕਰਨ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਕਿ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਹਨ। ਸਮਾਜ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਤੀ ਅਤੇ ਆਰਾਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਏ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਾਪਦੰਡਾ

"....ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਅਵਲੋਕਨ ਘਰ ਦੀ ਦੁਖਦ ਹਾਲਤ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਸੋਨੀਪਤ ਵਿੱਚ ਅਵਲੋਕਨ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਬੈਰਕਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਗਲਾ ਸਾਈਡ ਦਾ ਅੰਗਣ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਉੱਚੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਸਨ। ਦਾਖਲਾ ਗੇਟ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਗੇਟ ਵਰਗਾ ਸੀ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਜਾਂ ਜੁਵੈਨਾਈਲਾਂ ਲਈ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅੰਗਣ ਨਾਲੀ ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਬਲਾਕ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਠਹਿਰੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੈਰਕ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਲਈ ਅੰਗਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਹੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਸੀ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਚਲਿਆ ਕਿ ਪੀਣ ਯੋਗ ਪਾਣੀ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਾਥਰੂਮ ਅਤੇ ਰਸੋਈ ਵੀ ਬਹੁਤ ਖਰਾਬ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਅਵਲੋਕਨ ਘਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ, ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਘਰ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਵੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਰਥਪੂਰਨ ਸਿੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਵਲੋਕਨ ਘਰ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਵੀ ਬਦਤਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਪੰਜਾਬ) ਵਿੱਚ ਅਵਲੋਕਨ ਘਰ ਵੀ ਕੋਈ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਲਗਭਗ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਸਤਾ ਹਾਲ ਸਨ....."

88. ਬੇਸ਼ੱਕ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ-ਸੰਭਾਲ (ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ) ਅਤੇ ਪਰਯਾਪਤ ਪੋਸ਼ਣ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਵੱਡੇ ਖੇਤਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2005 ਅਤੇ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਵੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਚਿੰਤਤ ਨਾਗਰਿਕ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਪੂਰਨਾ ਬਹੁਰਾ ਸਿਰਫ ਸਿਸਟਮਿਕ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਖਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਖਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰੀਰਾਂ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਨਿਭਾਉਣ। ਪਰ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਸਾਧਾਰਣ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਮੈਂਡੇਟਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਜੇ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਸੰਸਦ ਦੇ ਮੈਂਡੇਟ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।

89. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਨੇ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਐਨ.ਜੀ.ਓ.ਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਬਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਕਾਫੀ ਹੈਰਾਨ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁਝ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੌਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਉੱਤੇ

ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਅਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੁਝ ਬਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਨਿਯੂਨਤਮ ਦੇਖਭਾਲ ਦੇ ਮਾਨਕ ਬਣਾਏ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਭਾਲ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਦੇ ਕਦੇ ਬਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ ਟ੍ਰੈਫਿਕਿੰਗ ਅਤੇ ਬਾਲ ਯੌਨ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਉੱਠਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਾ ਹੋਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਦੁਆਰਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

90.ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਬਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵੱਖਰਾਵ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਯੌਨ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੋਕੇਸ਼ਨਲ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

91. ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਬਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਯਾਪਤ ਸਟਾਫ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾ ਸਕਣ। ਇਹ ਵੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀਜ਼ ਅਤੇ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀਜ਼ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਲੰਬੀ ਦੂਰੀਆਂ ਤੈਅ ਨਾ ਕਰਨੀਆਂ ਪਵੇਂ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸੁਝਾਅ ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨਪੂਰਵਕ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

92. ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੌਰੇ ਕਰਨ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ 'ਵਿਜ਼ਿਟਰ' ਸਿਸਟਮ ਜ਼ਰੂਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਾਲਸਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਝਾਅ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, 2006 ਵਿੱਚ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਲਈ ਵਿਜ਼ਿਟਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਕਾਨਫਰੰਸ 2013 ਅਤੇ 2015 ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਬਣਾਉਣ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾਲਸਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(vii) ਜੁਵੇਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਫੰਡ

93. ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਜੁਵੇਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਫੰਡ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜੁਵੇਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਸਬੰਧੀ ਅੰਕੜੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁਝ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਜੁਵੇਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਫੰਡ ਹੀ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਦਕਿ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਫੰਡ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਰਕਮ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕਿਵੇਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਟੀ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਘੱਟ ਰਕਮ ਹੈ। ਜਾਹਿਰ ਹੈ, ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਰਕਾਰੀ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ।

(viii) ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਆਕਲਨ

94. ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਹਰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਆਡਿਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬੱਚੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਬੇਹਤਰ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਲਈ ਹੋਰ 15 ਜਾਂ 16 ਸਾਲ ਦੀ ਉਡੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਜਦੋਂ 2000 ਦਾ ਐਕਟ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਨਮੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬੱਚੇ ਹੁਣ ਬਾਲਘ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨੇ 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਇਹ ਗਲਤੀ, ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਹੈ, ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਈ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

B ਨਤੀਜੇ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼

95. ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਬਲ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਐਸਾ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

1. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਅਹੁਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਭਰੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਆਪਤ ਸਟਾਫ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਅਰਥਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਣ।

2. ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼, ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸੰਸਦ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਜਤਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਹੁਦਾ ਕੋਈ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕੋਲ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸਕ੍ਰਿਆ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ।

3. ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਕਾਈਆਂ ਕੋਲ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਅਤੇ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਹੋਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੋਸ਼ਣ, ਸਿੱਖਿਆ, ਮੈਡੀਕਲ ਲਾਭ, ਹੁਨਰ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਆਮ ਜੀਵਨ ਸਥਿਤੀਆਂ। ਇਹ ਦੋ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਐਨ.ਜੀ.ਓ.ਜ਼ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਸਮਾਜ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

4. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ.ਜ਼ ਅਤੇ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਅਹੁਦੇ ਜਲਦੀ ਅਤੇ ਮਾਡਲ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਰੇ ਜਾਣ। ਅਹੁਦੇ ਭਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਦੇਰੀ ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ ਉਲਟਾ ਅਸਰ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

5.ਜੇ.ਜੇ.ਬੀ.ਬੀਜ਼ ਅਤੇ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀਜ਼ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੈਠਕਾਂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਪੜਤਾਲਾਂ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਲੰਬਿਤ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦਾਇਿਤਵ ਹੈ।

6.ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਨੂੰ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵਿਧ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਮੇਂ-ਬੱਧ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਐਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਪਚਾਰਾਤਮਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

7.ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਨੂੰ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁੜ-ਮਿਲਾਪ ਲਈ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਡਲ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

8.ਐਮ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀ.ਡੀ. ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾਤਮਕ ਵਰਤੋਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਸਿਰਫ ਡਾਟਾ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪਰ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਲਈ ਵੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੁੰਮ ਬੱਚਿਆਂ, ਤਸਕਰੀ ਕੀਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਡਾਟਾਬੇਸ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਗੋਦ ਲਏ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨਾ ਆਦਿ। ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਸੁਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਵੇਗਾ।

9.ਪੁਲਿਸ ਲਈ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਸਬੰਧੀ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਸਰਾਹਣਾ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਰਥਪੂਰਣ ਖਾਸ ਨੌਜਵਾਨ ਪੁਲਿਸ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਲ ਕਲਿਆਣ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਛਾਣਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪੁਲਿਸ ਅਕਾਦਮੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਅਕਾਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਜਾਂ ਛਿੱਟਪੁੱਟ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ।

10. ਨੈਸ਼ਨਲ ਪੁਲਿਸ ਅਕੈਡਮੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਨਿਯਮਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਜਾਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੁੱਟੜ ਘਟਨਾ.

11.ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਸੰਸਥਾਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਣ ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਜਤਦਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀ ਸਕਣ ਅਤੇ ਗੁੰਮ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਵੀ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕਣ।

12.ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿਵਲ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਜ਼ਿਟਰਜ਼ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਹੱਲ ਹੋਵੇ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਕਿ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਇਸ ਉਦਮ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਵਿਜ਼ਿਟਰਜ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰਨਗੀਆਂ।

13.ਜੇ.ਜੇ. ਫੰਡ ਇੱਕ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਅਸਰਦਾਰ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਹੋਰ ਕੀ ਵਧੀਆ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

14.ਨਾਲਸਾ ਨੇ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਡਾਟਾ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉੱਤਮ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨਾਲਸਾ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਕਵਾਇਦ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਏ ਅਤੇ 30ਵੀਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਅਪ੍ਰੈਲ, 2018 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਰੇ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇ।

15.ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਸਰਾਹਣਾ ਲਈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਸਰਦਾਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ। ਜੇ.ਜੇ.ਬੀਜ਼ ਅਤੇ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਸੀਜ਼, ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫ਼ਸਰਾਂ, ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਕਾਈਆਂ, ਖਾਸ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਪੁਲਿਸ ਇਕਾਈਆਂ, ਬਾਲ ਕਲਿਆਣ ਪੁਲਿਸ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਅਤੇ ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਰਿਯਾਪਤ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਾਲਸਾ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਐਸ.ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਇਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਏਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦਾ ਅਰਥਪੂਰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਹੋ ਸਕੇ।

16.ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਹਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਕਮੇਟੀ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਕਰਿਆ ਭੂਮਿਕਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ। ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅਰਥਪੂਰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਹਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ (ਕੇਅਰ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਰਜ ਕਰਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਰਥਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੈਕਰੇਟਰੀ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਹਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਅੱਗੇ ਸੁਓ ਮੋਟੋ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕੇ।

96.ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਹਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ। ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਯੌਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਯੌਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2012, ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2006, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉੱਚ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ, ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਸਹਾਨੁਭੂਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਕਸਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਯੌਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਪੀੜਤ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਤਨਾਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਝ ਹਮਦਰਦੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ - ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਵੀ, ਚੂੰਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਸੂਮ ਮੰਨਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ - ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਵਿਤਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰਦ ਅਤੇ ਪੀੜਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫਾਇਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੁਤ ਔਰਤਾਂ ਯੌਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀਆਂ ਪੀੜਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵੀ ਅਕਸਰ ਸਾਡੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਇੰਨੇ ਦੋਸਤਾਨਾ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਹੌਲ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਾਲ ਤਨਾਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

97. ਅਸੀਂ ਇਸ ਜਨਹਿਤ ਯਾਚਿਕਾ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਪੂਰਣਾ ਬਹੁਰਾ ਦੀ ਸਰਾਹਨਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਇੱਕ ਰਚਨਾਤਮਕ ਯਤਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

98. ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਿਪਟਾਈ ਗਈ ਹੈ।

99. ਰਜਿਸਟਰੀ ਨੂੰ 13ਵੇਂ$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਮਾਰਚ, 2018 ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਹਰ

ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਤੋਂ ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate